

POSTANOWIENIE NR 30/2021
Komisarza Wyborczego w Poznaniu I
z dnia 1 czerwca 2021 r.

w sprawie wniosku mieszkańców o przeprowadzenie referendum gminnego
w sprawie odwołania Burmistrza Miasta i Gminy Kórnik oraz Rady Miasta i Gminy
Kórnik przed upływem kadencji

Na podstawie art. 22 ust. 4 w zw. z art. 24 ustawy z dnia 15 września 2000 r. o referendum lokalnym (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 741)

postanawiam

odrzuć wniosek mieszkańców o przeprowadzenie referendum gminnego w sprawie odwołania Burmistrza Miasta i Gminy Kórnik oraz Rady Miasta i Gminy Kórnik przed upływem kadencji, złożony Komisarzowi Wyborczemu w Poznaniu I w dniu 6 maja 2021 r. przez Pełnomocnika Inicjatora Referendum z powodu stwierdzenia uchybienia wniosku, polegającego na zebraniu niewystarczającej ilości prawidłowo złożonych podpisów osób popierających inicjatywę przeprowadzenia przedmiotowego referendum.

Uzasadnienie

W dniu 24 marca 2021 r. do Komisarza Wyborczego w Poznaniu I zostało złożone przez grupę składającą się z 18 osób powiadomienie o zamiarze wystąpienia z inicjatywą przeprowadzenia referendum gminnego w sprawie odwołania Burmistrza Miasta i Gminy Kórnik i Rady Miasta i Gminy Kórnik przed upływem kadencji. Pełnomocnikiem Inicjatywy Referendalnej został ustanowiony Damian Zawieja, zamieszkały w Kamionkach.

Komisarz Wyborczy w Poznaniu I pismem z dnia 26 marca 2021 r. znak: DPZ-778-2/2021 potwierdził Pełnomocnikowi Inicjatora Referendum, że w dniu 24 marca 2021 r. wpłynęło powiadomienie o zamiarze wystąpienia z inicjatywą przeprowadzenia referendum gminnego. Jednocześnie wskazał, że nie wszystkie osoby wymienione jako grupa referendalna spełniają wymóg z art. 11 ust. 1 ustawy o referendum lokalnym.

W dniu 7 kwietnia 2021 r. wpłynęło pismo Pełnomocnika Inicjatora Referendum z dnia 6 kwietnia 2021 r. uzupełniające nieprawidłowości oraz informujące Komisarza

Wyborczego w Poznaniu I o wykluczeniu członków Inicjatywy Referendalnej, którzy nie spełniają wymogów z art. 11 ust. 1 z ustawy o referendum lokalnym.

Pełnomocnik Inicjatora Referendum w dniu 6 maja 2021 r. złożył Komisarzowi Wyborczemu w Poznaniu I wniosek mieszkańców o przeprowadzenie referendum gminnego w sprawie odwołania Burmistrza Miasta i Gminy Kórnik oraz Rady Miasta i Gminy Kórnik przed upływem kadencji podpisany przez 13 osób. Do wniosku dołączono:

- karty wraz z podpisami (deklarowana ilość złożonych podpisów – 2825 na 332 kartach), jako Załącznik nr 1 do pisma Inicjatora Referendum z dnia 6 maja 2021 r.;
- spis kart z podpisami (6 stron), jako Załącznik nr 2 do pisma Inicjatora Referendum z dnia 6 maja 2021 r.

Dodatkowo przekazano ulotki, plakaty i zdjęcia poglądowe przedstawiające spełnienie wymogu z art. 13 ustawy o referendum lokalnym oraz protokół przekazania 1 kompletu wydruków na tablicę informacyjną w Urzędzie Miasta i Gminy Kórnik z dnia 3 maja 2021 r.

Komisarz Wyborczy w Poznaniu I postanowieniem nr 23/2021 z dnia 11 maja 2021 r. w sprawie wniosku mieszkańców o przeprowadzenie referendum gminnego w sprawie odwołania Burmistrza Miasta i Gminy Kórnik oraz Rady Miasta i Gminy Kórnik przed upływem kadencji postanowił zwrócić zawierający uchybienia wniosek mieszkańców o przeprowadzanie referendum gminnego w sprawie odwołania Burmistrza Miasta i Gminy Kórnik oraz Rady Miasta i Gminy Kórnik przed upływem kadencji złożony w dniu 6 maja 2021 r. i na podstawie art. 14 ust. 1 ustawy o referendum lokalnym oraz stosownie do art. 9 § 2 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. - Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1319) w związku z art. 1 ust. 2 ustawy wyznaczył termin do ich usunięcia do dnia 24 maja 2021 r. Po pierwsze wniosek posiadał brak w postaci nieprzedłożenia jednej strony (strona 3) wniosku. Po drugie wskazano, że inicjatorem referendum była grupa obywateli składająca się z 16 osób, załączono zaś podpisy jedynie 13 osób z grupy inicjatywnej. Brakowało więc podpisów trzech członków inicjatywy referendalnej. Po trzecie złożony dokument nie zawierał informacji w zakresie adresów zamieszkania, numerów ewidencyjnych PESEL inicjatorów referendum. Zgodnie zaś z art. 22 w zw. z art. 12 ustawy o referendum lokalnym wniosek mieszkańców o przeprowadzenie referendum - w celu aktualnej weryfikacji uprawnień osób składających wniosek - winien być podpisany zgodnie z wymogami wskazanymi dla powiadomienia o zamiarze wystąpienia z inicjatywą przeprowadzenia referendum. W przypadku, gdy inicjatorem referendum jest grupa obywateli należy wskazać nazwiska, imiona, adresy zamieszkania oraz numery ewidencyjne PESEL wszystkich członków grupy.

W dniu 12 maja 2021 r. Pełnomocnik Inicjatora Referendum złożył w Delegaturze Krajowego Biura Wyborczego w Poznaniu uzupełniony wniosek mieszkańców o przeprowadzenie referendum gminnego w sprawie odwołania Burmistrza Miasta i Gminy Kórnik oraz Rady Miasta i Gminy Kórnik przed upływem kadencji podpisany przez 16 członków Inicjatywy Referendalnej. Ponieważ te dające się usunąć uchybienia zostały ostatecznie wyeliminowane usankcjonowany został wniosek o przeprowadzenie referendum z dnia 6 maja 2021 roku.

Pismem z dnia 13 maja 2021 r. znak: DPZ-778-2/2021 Komisarz Wyborczy w Poznaniu potwierdził złożenie wniosku mieszkańców o przeprowadzenie referendum gminnego w sprawie odwołania Burmistrza Miasta i Gminy Kórnik oraz Rady Miasta i Gminy Kórnik przed upływem kadencji w dniu 6 maja 2021 r. oraz wyeliminowanie uchybień z dniem 12 maja 2021 r. Jednocześnie poinformował Pełnomocnika Inicjatora Referendum o powołaniu zespołu do wykonywania czynności technicznych związanych ze sprawdzeniem liczby oraz prawidłowości podpisów poparcia inicjatywy referendalnej.

Komisarz Wyborczy w Poznaniu I przystąpił do badania czy przedłożony wniosek oraz załączone do niego dokumenty spełniają wymogi ustawowe.

W dniu 17 marca 2021 r. jeden z członków inicjatywy referendalnej skierował do Burmistrza Miasta i Gminy Kórnik Przemysława Pacholskiego wniosek o udostępnienie informacji publicznej dotyczący sposobu zwyczajowo przyjętego w gminie informowania mieszkańców o sprawach ich dotyczących oraz wskazania wszelkich działań, które należy wykonać, aby móc dopełnić obowiązku informowania mieszkańców w sposób zwyczajowo przyjęty. W dniu 25 marca 2021 r. Burmistrz poinformował pisemnie znak: B-WAO.1421.11.2021, że obwieszczenia oraz inne informacje kierowane do mieszkańców gminy udostępniane są na tablicy ogłoszeń znajdującej się w Urzędzie Miasta i Gminy Kórnik jak i w Biuletynie Informacji Publicznej Miasta i Gminy Kórnik. Pełnomocnik Inicjatora Referendum pismem z dnia 7 maja 2021 r. poinformował Komisarza Wyborczego w Poznaniu I o spełnieniu obowiązku z art. 13 ustawy o referendum lokalnym. Burmistrz Miasta i Gminy Kórnik pismem z dnia 10 maja 2021 r. znak: B-WAO.503.1.2021, wskazał Komisarzowi Wyborczemu w Poznaniu I, iż 27 kwietnia 2021 r. została przesłana prośba o niezwłoczne udostępnienie informacji dla mieszkańców Miasta i Gminy Kórnik o zamierzonym referendum, jednak dopiero w dniu 4 maja 2021 r. Pełnomocnik Inicjatora Referendum uzupełnił ww. wniosek składając na piśmie „Protokół przekazania 1 kompletu wydruków na tablicę informacyjną w urzędzie miasta”, do którego została załączona informacja dla mieszkańców. W dniu 10 maja 2021 r. Burmistrz Miasta i Gminy Kórnik poinformował pismem znak:

B-WAO.5315.59.2021 Pełnomocnika Inicjatora Referendum o umieszczeniu na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miasta i Gminy Kórnik, na stronie urzędu oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Informacji dla Mieszkańców Miasta i Gminy Kórnik w dniu 4 maja 2021 r. oraz o przekazaniu ww. Informacji 29 Sołtysom w dniach 5-7 maja 2021 r., a także o nie zamieszczaniu Informacji w pozostałym zakresie, z uwagi, iż nie jest to sposób zwyczajowo przyjęty w Gminie. Dodatkowo podnieść należy, że czynności informacyjne, o których mowa w art. 13 ust. 1 ustawy o referendum lokalnym podejmowane są na koszt Inicjatora Referendum. W skierowanym do Burmistrza piśmie z dnia 27 kwietnia 2021 r. Pełnomocnik Inicjatora Referendum wniósł o umieszczenie informacji o zamiarze przeprowadzenia referendum w: Biuletynie Informacji Publicznej, aktualnościach strony internetowej urzędu, ogłoszenie w czasopiśmie gminnym oraz czasopiśmie Kórnicanin, na stronach informacyjnych sołectw i tablicach informacyjnych sołectw i Urzędu Miasta i Gminy Kórnik oraz na oficjalnych stronach Urzędu w serwisie społecznościowym Facebook. Nie podał jednak, że koszty z tym związane pokryje Inicjator Referendum (np. nie zwrócił się o wystawienie faktury, czy podanie należności wraz numerem rachunku bankowego). W efekcie więc stało się tak, że koszt publikacji informacji we wszystkich sołectwach (łącznie 81 kompletów Informacji), poniósł Urząd Miasta i Gminy Kórnik, a nie Inicjator Referendum, co pozostaje w sprzeczności z regułą określoną w art. 13 ust. 1 ustawy o referendum lokalnym.

Komisarz Wyborczy w Poznaniu I w dniu 13 maja 2021 r. pismem znak: DPZ-778-2/2021 powołał zespół składający się z pracowników Delegatury Krajowego Biura Wyborczego w Poznaniu pod nadzorem Dyrektora Delegatury do wykonywania czynności technicznych związanych ze sprawdzaniem liczby oraz prawidłowości złożenia podpisów poparcia inicjatywy przeprowadzenia referendum gminnego w sprawie odwołania Burmistrza Miasta i Gminy Kórnik oraz Rady Miasta i Gminy Kórnik przed upływem kadencji poprzez weryfikację osób składających podpisy w systemie POPARCIE, który opiera się na bazie ewidencyjnej PESEL oraz na Centralnym Rejestrze Informacji Dodatkowych (CRID).

W dniach od 18 maja do 26 maja 2021 r. pracownicy Delegatury Krajowego Biura Wyborczego w Poznaniu - upoważnieni przez Komisarza Wyborczego w Poznaniu I pod nadzorem Dyrektora Delegatury, dokonali czynności sprawdzających poprzez weryfikację w systemie POPARCIE prawidłowości danych osobowych osób umieszczonych na kartach z podpisami, popierających wnioski o przeprowadzenie referendum gminnego.

Dokonując kontroli złożonych podpisów mieszkańców uprawnionych do wybierania organu stanowiącego danej jednostki samorządu terytorialnego, którzy popierają inicjatywę przeprowadzenia referendum Komisarz Wyborczy w Poznaniu I stwierdził,

że wniosek mieszkańców o przeprowadzenie referendum nie spełnia przesłanek określonych w art. 4 pkt. 1 ustawy o referendum lokalnym, z uwagi na niewystarczającą ilość wymaganych podpisów tj. 10 % podpisów uprawnionych do głosowania mieszkańców gminy z kwartału poprzedzającego złożenie powiadomienia o zamiarze przeprowadzenia referendum gminnego, czyli 21 857 wyborców. Niezbędna więc była liczba 2 186 prawidłowo złożonych podpisów mieszkańców uprawnionych do wybierania organu stanowiącego danej jednostki samorządu terytorialnego, którzy popierają inicjatywę w tej sprawie.

Pełnomocnik Inicjatora Referendum przekazał Komisarzowi Wyborczemu w Poznaniu I deklarowaną liczbę 332 kart z deklarowaną liczbą 2 825 podpisów popierających inicjatywę referendalną. Po dokonaniu sprawdzenia podpisów przez pracowników Delegatury Krajowego Biura Wyborczego w Poznaniu upoważnionych przez Komisarza Wyborczego w Poznaniu I stwierdzono, iż przekazano 304 karty z 2 833 podpisami popierającymi inicjatywę referendalną.

Procedurze weryfikacji poddano wszystkie 2 833 podpisy, z czego prawidłowo złożono 1 827 podpisów na wymagane 2 186, a 1 006 podpisów w sposób wadliwy, co stanowi brak 359 prawidłowo złożonych podpisów. Zatem nie został spełniony wymóg ustawowy określony w art. 4 pkt 1 ustawy o referendum lokalnym, a tym samym wniosek nie uzyskał poparcia 10% uprawnionych do głosowania mieszkańców Miasta i Gminy Kórnik. Dodać należy, że - oprócz 1 006 wad eliminujących daną pozycję na karcie - zespół pracowników badających podpisy popierające referendum gminne oznaczył łącznie 1 334 wszystkich wad podpisów, bowiem niektóre podpisy zawierały więcej niż jedną wadę.

Należy zauważyć, że 364 osoby udzielające poparcia nie posiadały praw wyborczych w gminie Kórnik. Zgodnie z art. 3 ustawy o referendum lokalnym w referendum mają prawo brać udział osoby stale zamieszkujące na obszarze danej jednostki samorządu terytorialnego, posiadające czynne prawo wyborcze do organu stanowiącego tej jednostki. Należy podnieść, że przepis ten odnosi się do całej procedury referendalnej, tzn. zarówno do jej wstępnego etapu związanego ze skutecznym zainicjowaniem referendum, jak też do etapu właściwego, związanego z podjęciem przez członka wspólnoty samorządowej określonej decyzji, czyli wyrażeniem własnej woli w sprawie będącej przedmiotem przeprowadzonego referendum. W takim przypadku o skutecznym podjęciu inicjatywy referendalnej w gminie decydować mogą wyłącznie osoby stale zamieszkujące na terenie tej gminy i legitymujące się czynnym prawem wyborczym, co – zgodnie z art. 18 § 1 i § 5 Kodeksu wyborczego - potwierdza rejestr wyborców. Wskazane 364 osoby nie figurują w rejestrze wyborców Miasta i Gminy Kórnik.

Ponadto dodać trzeba, że spośród tych 364 osób 275 osób udzielających poparcia poparło inicjatywę referendalną w sposób nieprawidłowy, gdyż ich podpisy zawierały jeszcze inne błędy, które eliminowały skuteczne poparcie inicjatywy referendalnej. Mając powyższe na uwadze sama wada poparcia polegająca na braku praw wyborczych w gminie została wykryta u 89 osób udzielających poparcia, natomiast – jak wyżej podano - u 275 osób, poza brakiem praw wyborczych w gminie, stwierdzono jeszcze inne wady podpisu. Tak więc poza podpisami 89 osób, których jedyną wadą było to, że podpisujący nie figurują w rejestrze wyborców gminy Kórnik, stwierdzono nadto wady 917 podpisów innych osób, a więc łącznie należało zdyskwalifikować 1 006 podpisów. Zbiorcze zestawienie dotyczące wad wykazu podpisów stanowi załącznik do postanowienia.

W myśl art. 14 ust. 4 ustawy o referendum lokalnym mieszkańiec jednostki samorządu terytorialnego popierający wniosek o przeprowadzenie referendum podaje na karcie nazwisko, imię, adres zamieszkania i numer ewidencyjny PESEL. Dane te potwierdza własnoręcznym podpisem. Wycofanie udzielonego poparcia jest bezskuteczne. Z przytoczonego przepisu wynika, że w zakres prawidłowo dokonanego poparcia dla przeprowadzenia referendum lokalnego oprócz własnoręcznego podpisu wchodzi także wskazanie danych osobowych podpisującego. Własnoręczny podpis i dane osobowe wzajemnie się uzupełniają i łącznie pełnią funkcję identyfikatora osoby, która poparła referendum. Tak więc za wadliwy został uznany podpis, gdy z podanego imienia, nazwiska i adresu zamieszkania jednoznacznie wynikało, że nie dotyczy on osoby oznaczonej numerem PESEL podanym w wykazie poparcia, a także gdy stwierdzono brak podpisu, brak nr PESEL, brak nazwiska, brak imienia, brak adresu lub brak prawa wybierania na terenie Miasta i Gminy Kórnik.

Zakwestionowano także wielokrotne podpisy tych samych osób po uwzględnieniu jednego podpisu danej osoby, jako złożonego prawidłowo. Ponadto na kartach z podpisami występowały niestarannie i nieczytelnie wpisane imiona lub nazwiska, a także adresy i dopiero po zidentyfikowaniu osoby po numerze PESEL możliwe było ustalenie, o jakie nazwisko, imię, adres faktycznie chodziło. W większości takich przypadków podpis poparcia został uznany za prawidłowy. Jedynie w ewidentnych przypadkach, kiedy po zidentyfikowaniu osoby po numerze PESEL nazwisko, imię, adres lub podpis różniły się od wpisanych na karcie, podpis został uznany za wadliwy. Występujące przypadki nieczytelnych lub niepełnych numerów PESEL uniemożliwiały weryfikację danych osób popierających wnioski, dlatego uznane zostały za nieprawidłowe.

Wady eliminujące poparcie przedstawiają się następująco:

- wady dotyczące podpisu poparcia – 2 osoby, w tym: brak podpisu wyborcy – 1 osoba; podpis innej osoby – 1 osoba;
- wady dotyczące nazwisk, imion – 168 osób, w tym: brak nazwiska, imienia – 1 osoba; inne nazwisko, imię – 32 osoby; nieczytelne lub niepełne nazwisko, imię – 135 osób;
- wady dotyczące adresu – 553 osoby, w tym: inny adres – 383 osoby; niepełny lub nieczytelny adres – 170 osób;
- wady dotyczące numeru PESEL – 178 osób, w tym: brak, błędny, niepełny, nieczytelny nr PESEL – 174 osoby; nr PESEL niezgodny z danymi osobowymi wyborcy – 4 osoby;
- wady dotyczące daty poparcia – 10 osób;
- wady dotyczące praw wyborczych – 89 osób, w tym: brak praw wyborczych do właściwej rady – 89 osób;
- inne wady – 6 osób; w tym: wielokrotny podpis tego samego wyborcy po uznaniu jednego podpisu, jako prawidłowy – 6 osób.

W tym miejscu przywołać należy uchwałę Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 11 grudnia 2017 roku, podjętą (na wniosek Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego) w składzie 7 sędziów w sprawie II OPS 2/17, w której Naczelny Sąd Administracyjny stwierdził jednoznacznie, że wymienione w art. 14 ust. 4 ustawy o referendum lokalnym dane powinny być dokładne i kompletne oraz muszą być aktualne i prawdziwe, gdyż służą do identyfikowania osób popierających wnioski i w ten sposób ułatwiają weryfikację danych pozwalających na stwierdzenie, czy osoba popierająca posiada czynne prawo wyborcze do organu stanowiącego jednostki. Wszystkie dane są zatem jednakowo ważne. W żadnym razie dane te nie mogą być uszczuplone i jakiegokolwiek odstępstwo od tego w procesie interpretacji i stosowania nie jest dopuszczalne. Miarodajne zaś dla ustalenia czy dana osoba dysponuje prawem do poparcia inicjatywy referendalnej są dane wynikające z rejestru wyborców.

W związku z powyższym, złożony w dniu 6 maja 2021 r. wniosek o przeprowadzenie referendum gminnego w sprawie odwołania Burmistrza Miasta i Gminy Kórnik oraz Rady Miasta i Gminy Kórnik przed upływem kadencji wymagał odrzucenia z powodu braku wymaganej stosownie do art. 4 pkt 1 ustawy o referendum lokalnym, liczby prawidłowo złożonych podpisów 10 % uprawnionych do głosowania mieszkańców. W Mieście i Gminie Kórnik liczba wyborców wynosi 21 857 osób, a więc wymagane jest uzyskanie 2 186

podpisów mieszkańców uprawnionych do wybierania organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego, którzy popierają inicjatywę w tej sprawie. Procedurze weryfikacji poddano wszystkie 2 833 podpisy, z czego prawidłowo złożono 1 827 podpisów na wymagane 2 186, a 1 006 podpisów w sposób wadliwy, co stanowi niedobór **359** podpisów. Z uwagi na treść art. 22 ust. 5 ustawy o referendum lokalnym nie było możliwe wezwanie Inicjatora Referendum do uzupełnienia braków wniosku w trybie art. 22 ust. 3 ustawy o referendum lokalnym, bowiem 24 maja 2021 r. upłynął określony w art. 14 ust. 1 ustawy o referendum lokalnym termin 60 dni od dnia złożenia Komisarzowi Wyborczemu w Poznaniu I powiadomienia o zamiarze przeprowadzenia referendum.

Z powyższych względów wniosek o przeprowadzenie referendum gminnego w sprawie odwołania Burmistrza Miasta i Gminy Kórnik oraz Rady Miasta i Gminy Kórnik przed upływem kadencji podlegał odrzuceniu.

**Komisarz Wyborczy
w Poznaniu I**

/-/ Krzysztof Józefowicz

Pouczenie

Na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy o referendum lokalnym na niniejsze postanowienie Inicjatorowi Referendum służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu, w terminie 14 dni od dnia doręczenia postanowienia.